

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**BİRİNCİ BÖLÜM
KARAR****İBRAHİM ACAR BAŞVURUSU**

Başvuru Numarası : 2016/3140
Karar Tarihi : 7/11/2019

Başkan : Hasan Tahsin GÖKCAN
Üyeler : Burhan ÜSTÜN
Hicabi DURSUN
Yusuf Şevki HAKYEMEZ
Selahaddin MENTEŞ
Raportör : Şermin BİRTANE
Başvurucu : İbrahim ACAR
Vekili : Av. Yahya ÖZÜDOĞRU

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, nafaka artırım davası sonucunda elde ettiği gelirden daha yüksek miktarda nafaka ödemeye karar verilmesi nedeniyle kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 15/2/2016 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görtüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekilde olaylar özetle şöyledir:
7. Başvurucu 16/9/1994 tarihinde K.G. ile evlenmiş, Konya 3. Aile Mahkemesinin 7/1/2011 tarihli kararı uyarınca evlilik birliğinin temelden sarsılması nedeniyle boşanmalarına hükmedilmiştir. Tarafların dört çocuğu bulunmaktadır. Kararda başvurusunun boşandığı eşine ayda 100 TL, her bir müşterek çocuk için de ayrı ayrı 75 TL nafaka ödemesine karar verilmiştir. Söz konusu karar Yargıtay denetiminden geçerek kesinleşmiştir.

8. Başvurucunun boşandığı eşi K.G. 19/12/2014 tarihinde kendisi ve çocukları yönünden hükmedilen nafaka miktarının artırılması talebiyle Konya 4. Aile Mahkemesinde (Mahkeme) dava açmıştır. Dava dilekçesinde G.K. velayetleri kendisinde bulunan çocukların dördünün de öğrenci olduğunu, birinin üniversitede okuduğunu, kendisinin ev hanımı olup herhangi bir işi ve gelirin olmadığını belirtmiştir.

9. Mahkemece tarafların ekonomik durumları araştırılmıştır. Kolluk tarafından yapılan araştırma sonucunda başvurucunun Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde memur olarak çalıştığı, aylık geliri hakkında bilgi sahibi olunmadığı, ikinci kez evlenmiş olduğu, eşinin öğretmen olduğu, ikinci evliliğinden çocuğunun bulunmadığı, babasına ait evde kira vermeden oturduğu bildirilmiştir. Başvurucunun boşandığı eşi K.G.nin ise ilköğretim mezunu olup ev hanımı olduğu, aylık 200 TL nafaka aldığı, ayrıca Belediyeden 200 TL yardım parası aldığı, babasına ait evde oturduğu, velayeti kendisinde olan dört çocuğunun bulunduğu, çocukların ikisinin il dışında öğrenci olduğu, diğer ikisinin ilköğretim çağında öğrenci olup K.G. ile birlikte kaldıkları tespit edilmiştir.

10. Başvurucu 9/1/2015 tarihli cevap dilekçesinde; Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde şirket elemanı olarak asgari ücretle çalıştığını, nafaka artırımını karşılayacak maddi gücünün olmadığını belirtmiştir.

11. Mahkeme 26/5/2015 tarihinde davanın kısmen kabulüne karar vermiştir. Kararda K.G. lehine aylık 250 TL, üniversite öğrencisi çocuk lehine aylık 300 TL, diğer üç çocuk için ayrı ayrı aylık 150 TL nafaka ödenmesine hükmedilmiştir.

12. Başvurucu temyiz talebinde bulunmuştur. Temyiz dilekçesinde başvurucu; Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde şirket elemanı olarak asgari ücretle çalıştığını, aylık 950 TL maaş aldığını, buna karşılık Mahkemece toplamda 1.000 TL nafakaya hükmedilmesinin haksız ve fahiş olduğunu belirtmiştir. Karar Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 30/11/2015 tarihli kararıyla onanmıştır.

13. Bu karar başvurucuya 14/1/2016 tarihinde tebliğ edilmiştir.

14. Başvurucu 15/2/2016 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

15. 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "*Yoksulluk nafakası*" kenar başlıklı 175. maddesi şöyledir:

"Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan malî gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir.

Nafaka yükümlüsünün kusuru aranmaz."

16. 4721 sayılı Kanun'un "*Tazminat ve nafakanın ödenme biçimi*" kenar başlıklı 176. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"... yoksulluk nafakasının toptan veya durumun gereklerine göre irat biçiminde ödenmesine karar verilebilir.

...
İrat biçiminde ödenmesine karar verilen ... nafaka, alacaklı tarafın yeniden evlenmesi ya da taraflardan birinin ölümü hâlinde kendiliğinden kalkar; alacaklı tarafın evlenme olmaksızın fiilen evliymiş gibi yaşaması, yoksulluğunun ortadan kalkması ya da hayısiyetsiz hayat sürmesi hâlinde mahkeme kararıyla kaldırılır.

Tarafların mali durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hâllerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar verilebilir.

Hâkim, istem hâlinde, irat biçiminde ödenmesine karar verilen ... nafakanın gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir."

17. 4721 sayılı Kanun'un "*Hakimin takdir yetkisi*" kenar başlıklı 182. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

"Velâyetin kullanılması kendisine verilmeyen eşin çocuk ile kişisel ilişkisinin düzenlenmesinde, çocuğun özellikle sağlık, eğitim ve ahlâk bakımından yararları esas tutulur. Bu eş, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine gücü oranında katılmak zorundadır.

Hâkim, istem hâlinde irat biçiminde ödenmesine karar verilen bu giderlerin gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir."

18. 4721 sayılı Kanun'un "*Nafaka miktarının takdiri*" kenar başlıklı 330. maddesi şöyledir:

"Nafaka miktarı, çocuğun ihtiyaçları ile ana ve babanın hayat koşulları ve ödeme güçleri dikkate alınarak belirlenir. Nafaka miktarının belirlenmesinde çocuğun gelirleri de göz önünde bulundurulur.

Nafaka her ay peşin olarak ödenir.

Hâkim istem hâlinde, irat biçiminde ödenmesine karar verilen nafakanın gelecek yıllarda tarafların sosyal ve ekonomik durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 7/11/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

20. Başvurucu; Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde şirket elemanı olarak asgari ücretle çalıştığını, aylık 950 TL maaş aldığını, buna karşılık Mahkemece toplamda 1.000 TL nafakaya hükmedilmesinin haksız olduğunu iddia etmiştir. Kendisinin geçimi için para kalmadığını, yaşamını idame ettirmesinin mümkün olmadığını, bu nedenlerle eşitlik ilkesi, yaşama, kişinin maddi ve manevi varlığını koruma haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvurucu ayrıca yeniden evlendiğini ve bu evlilikten bir çocuğunun olduğunu, nafaka belirlenirken Mahkemenin yeni eş ve çocuğunu dikkate almadığını belirterek aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

21. Anayasa'nın iddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak "*Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı*" kenar başlıklı 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

22. Anayasa'nın 5. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Devletin temel amaç ve görevleri, (...) kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır."

23. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16).

24. Başvurucunun iddiaları, hükmedilen nafaka miktarının elde ettiği gelirin de üzerinde olduğu, bu nedenle geçimini sağlayamayacağına ilişkindir. Başvurucu eşitlik ilkesinin de ihlal edildiğini ileri sürmüş ise de başvurucunun bahse konu ihlal iddialarını münhasıran Aile Mahkemesi tarafından verilen kararın sonucuna dayandırdığı görülmektedir. Söz konusu iddianın başvurunun ekonomik geleceği üzerinde önemli bir etki oluşturduğu dikkate alınarak başvurunun tüm şikâyetleri Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı kapsamında incelenmiştir. Öte yandan başvuru yeniden evlendiğini ve bu evlilikten bir çocuğunun olduğunu, nafaka belirlenirken Mahkemenin yeni eş ve çocuğunu dikkate almadığını belirterek aile hayatına saygı hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüş ise de ikinci evliliğinden olan çocuğunun derece mahkemesindeki yargılama sona erdikten sonra 16/10/2015 tarihinde dünyaya gelmiş olduğu, başvurunun yargılama sürecinde ve temyiz aşamasında söz konusu iddialarını derece mahkemelerine sunmamış olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bireysel başvurunun ikincilliği ilkesi gereği söz konusu iddiaların somut başvuruda incelenmesi mümkün bulunmamaktadır.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

25. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Genel İlkeler

26. Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu belirtilmekte olup bu düzenlemede yer verilen maddi ve manevi varlığı koruma ve geliştirme hakkı, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 8. maddesi çerçevesinde özel yaşama saygı hakkı kapsamında güvence altına alınan fiziksel ve zihinsel bütünlük hakkı ile bireyin kendisini gerçekleştirme

ve kendisine ilişkin kararlar alabilme hakkına karşılık gelmektedir (*Sevim Akat Eşki*, B. No: 2013/2187,19/12/2013, § 30).

27. Kişinin maddi ve manevi varlığının korunması hakkı, Anayasa'nın 5. maddesiyle birlikte değerlendirildiğinde devlete pozitif ve negatif ödevler yükler (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, §§ 50, 51). Söz konusu pozitif yükümlülükler, bireyler arası ilişkiler alanında olsa da belirtilen haklara saygıyı sağlamaya yönelik tedbirlerin alınmasını zorunlu kılar (*Marcus Frank Cerny* [GK], B. No: 2013/5126, 2/7/2015, §§ 36, 40).

28. Devletin söz konusu pozitif yükümlülüğü etkili mekanizmalar kurmak, bu kapsamda gerekli usule ilişkin güvenceleri sunan yargısal prosedürleri sağlamak, bu suretle yargısal ve idari makamların bireylerin idare ve özel kişilerle olan uyumsuzluklarında etkili ve adil bir karar vermelerini temin etmek sorumluluğunu da içermektedir (*Semra Özel Üner*, B. No: 2014/12009, 26/10/2016, § 36).

29. Bununla birlikte söz konusu yükümlülükler, belirtilen düzenlemelerin hayata geçirilmesi ile tamamlanacağından yargı makamlarınca temel hak ve özgürlüklerin özel hukuk kişileri arasındaki uyumsuzluklar incelenirken de gözönünde bulundurulması, gerekli usule ilişkin güvenceleri haiz olan bir yargılama yapılması gerekmektedir (*Melihat Karkin*, [GK], B. No: 2014/17751, 13/10/2016, § 60).

30. Bu bağlamda usule ilişkin güvencelerin somut olayda yerine getirildiğinden söz edilebilmesi için derece mahkemelerinin kararlarında konu ile ilgili ve yeterli gerekçe bulunmalıdır. Ayrıca belirtmek gerekir ki bu zorunluluk davacının bütün iddialarına cevap verilmesi anlamına gelmemekle birlikte kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını ilgilendiren davanın sonucuna etkili esasa ilişkin temel iddia ve itirazların yargı makamlarınca özenli bir şekilde değerlendirilerek karşılanması gerekmektedir (benzer yöndeki değerlendirmeler için bkz. *Fındık Kılıçtaşlan*, B. No: 2015/97, 11/10/2018, § 53).

31. Bunun yanı sıra derece mahkemelerinin özel kişiler arasındaki uyumsuzluklarda takdir yetkilerini kullanırken tarafların çatışan menfaatleri arasında adil bir denge sağlayıp sağlamadıklarının belirlenmesi gerekmektedir. Her iki tarafın menfaatlerinin mümkün olduğunca dengelenmesi ve sürecin taraflardan biri aleyhine ölçüstüz bir sonuca yol açmaması gerekir. Menfaatler dengesinin kurulmasında taraflardan biri aleyhine bireysel olarak aşırı ve olağan dışı bir külfetin yüklenmesi, pozitif yükümlülüklerin ihlali sonucunu doğurabilir. Olayın bütün koşulları ve taraflara tanınan tüm imkânlar ile tarafların tutum ve davranışları gözönünde bulundurulurken menfaatlerin adil bir şekilde dengelenip dengelenmediği değerlendirilmelidir. Bu adil dengenin sağlanıp sağlanmadığının denetiminde derece mahkemelerinin ortaya koyduğu gerekçeler büyük önem taşımaktadır (*Marcus Frank Cerny*, § 73; *T.A.A.*, B. No:2014/19081,1/2/2017, § 99).

b. İlkelerin Olaya Uygulanması

32. Somut olayda Mahkeme tarafından başvuruçunun boşandığı eşi ve dört çocuğu için toplamda aylık 1.000 TL nafaka ödemesine hükmedilmiştir. Mahkemece tarafların ekonomik durumlarının araştırılması sırasında sadece kolluk tarafından verilen bilgilerin esas alındığı görülmektedir. Mahkemece başvuruçunun Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde memur olarak çalıştığı, aylık geliri hakkında bilgi sahibi olunmadığı kabul edilmiştir. Ancak başvuruçuyu; Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde memur olarak değil şirket elemanı olarak asgari ücretle çalıştığını, 950 TL aylık aldığını iddia etmektedir.

Başvurucunun aylık gelirinin gerçekten de 950 TL olması durumunda aleyhine hükmedilen aylık toplam 1.000 TL nafaka miktarının ölçülü olduğundan söz edilemez. Olayda taraflardan biri aleyhine bireysel olarak aşırı ve olağan dışı bir külfetin yüklenip yüklenmediğinin anlaşılabilmesi için tarafların ekonomik durumlarının tam olarak ortaya konulabilmesi önem arz etmektedir.

33. Başvurucu; şirket elemanı olarak asgari ücretle çalıştığı, 950 TL aylık aldığı şeklindeki iddiasını derece mahkemesi önünde 9/1/2015 tarihli cevap dilekçesinde ve temyiz dilekçesinde dile getirmiştir. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) ve Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) Bilgi Sistemi'ndeki kayıttan başvurunun Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde temizlik ve yardımcı hizmetler sınıfında çalıştığı belirtilmektedir. Derece mahkemesinin başvurunun çalıştığı kurumla iletişime geçerek başvurunun görevinin ne olduğunu, ek gelir ve diğer ödemelerle birlikte aylık ne kadar gelir elde ettiğini araştırmak suretiyle konuyu aydınlatması mümkün iken bu konuda hiçbir araştırma ve değerlendirme yapmadığı, kararda bu iddiaya yönelik olarak bir gerekçe de ortaya koymadığı vurgulanmalıdır. Başvurucunun söz konusu iddialarını temyiz aşamasında da öne sürmüştüğü ancak Yargıtay tarafından da bu konuda bir değerlendirme yapılmadığı anlaşılmaktadır.

34. Bu durumda derece mahkemelerinin kararlarının başvurunun maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına ilişkin davanın sonucuna etkili olabilecek mahiyeteki iddia ve itirazlarına cevap verecek nitelikte yeterli bir gerekçe içermediği tespit edilmiştir. Bu sebeple kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının korunmasına yönelik usule ilişkin güvencelerin somut olayda yerine getirilmediği sonucuna varılmıştır. Dolayısıyla bireysel başvuruya konu olayda kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkı kapsamındaki pozitif yükümlülüklerin kamu makamlarınca yerine getirilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

35. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

36. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı ve (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvurunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir ...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

37. Anayasa Mahkemesinin Mehmet Doğan ([GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018) kararında, ihlal sonucuna varıldığında ihlalin nasıl ortadan kaldırılacağına belirlenmesi hususunda genel ilkeler belirlenmiştir.

38. *Mehmet Doğan* kararında özetle uygun giderim yolunun belirlenebilmesi açısından öncelikle ihlalin kaynağının belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Buna göre ihlalin mahkeme kararından kaynaklandığı durumlarda 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 79. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca kural olarak ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapılmak üzere kararın bir örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine hükmedilir (*Mehmet Doğan*, §§ 57, 58).

39. Anayasa Mahkemesinin tespit edilen ihlalin giderilmesi amacıyla yeniden yargılama yapılmasına hükmettiği hâllerde ilgili usul kanunlarında düzenlenen yargılamanın yenilenmesi kurumundan farklı olarak yargılamanın yenilenmesi sebebinin varlığının kabulü ve önceki kararın kaldırılması hususunda derece mahkemesinin herhangi bir takdir yetkisi bulunmamaktadır. Zira ihlal kararı verilen hâllerde yargılamanın yenilenmesinin gerekliliği hususundaki takdir derece mahkemelerine değil ihlalin varlığını tespit eden Anayasa Mahkemesine bırakılmıştır. Derece mahkemesi, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirttiği doğrultuda ihlalin sonuçlarını gidermek üzere gereken işlemleri yapmakla yükümlüdür (*Mehmet Doğan*, § 59).

40. Bu bağlamda derece mahkemesinin öncelikle yapması gereken şey, bir temel hak veya özgürlüğü ihlal ettiği veya idari makamlar tarafından bir temel hak veya özgürlüğe yönelik olarak gerçekleştirilen ihlali gideremediği tespit edilen önceki kararını kaldırmaktır. Derece mahkemesi kararın kaldırılmasından sonraki aşamada ise Anayasa Mahkemesi kararında tespit edilen ihlalin sonuçlarını gidermek için gereken işlemleri yapmak durumundadır. Bu çerçevede ihlal, yargılama sırasında gerçekleştirilen usule ilişkin bir işlemde veya yerine getirilmeyen usule ilişkin bir eksiklikten kaynaklanıyorsa söz konusu usul işleminin hak ihlalini giderecek şekilde yeniden (veya daha önce hiç yapılmamışsa ilk defa) yapılması icap etmektedir. Buna karşılık ihlalin idari işlem veya eylemin kendisinden ya da (derece mahkemesince yapılan veya yapılmayan usul işlemlerinden değil de) derece mahkemesi kararının sonucundan kaynaklandığının Anayasa Mahkemesi tarafından tespit edildiği hâllerde derece mahkemesinin usule dair herhangi bir işlem yapmadan doğrudan mümkün olduğunca dosya üzerinden önceki kararın aksi yönünde karar vererek ihlalin sonuçlarını ortadan kaldırması gerekir (*Mehmet Doğan*, § 60).

41. İncelenen olayda Anayasa Mahkemesi, derece mahkemesi kararının başvuru davasının sonucuna etkili olabilecek mahiyetteki iddia ve itirazlarına cevap verecek nitelikte yeterli bir gerekçe içermemesi nedeniyle ihlal sonucuna ulaşmıştır. Dolayısıyla somut başvuruda ihlalin mahkeme kararlarından kaynaklandığı anlaşılmaktadır.

42. Bu durumda başvuru maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına yönelik ihlalin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmaktadır. Yapılacak yeniden yargılama ise usul hukukunda yer alan benzer kurumlardan farklı ve bireysel başvuruya özgü bir düzenleme içeren 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrasına göre ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yöneliktir. Bu kapsamda yeniden yargılama sürecinde mahkemelerce yapılması gereken iş, öncelikle hak ihlaline yol açan mahkeme kararının ortadan kaldırılmasından ve Anayasa Mahkemesini ihlal sonucuna ulaştıran nedenleri gideren, ihlal kararında belirtilen ilkelere uygun yeni bir karar verilmesinden ibarettir. Bu sebeple kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere ilgili mahkemeye gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

43. Başvurucu, ihlalin tespitiyle birlikte yargılamanın yenilenmesine ve lehine uygun miktarda tazminata karar verilmesini talep etmiştir. Buna karşın, yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili yargı merciine gönderilmesine karar verilmesinin ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

44. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 239,50 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.714,50 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin kişinin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Konya 4. Aile Mahkemesine (Mahkemenin 26/5/2015 tarihli ve E.2014/1249, K.2015/600 sayılı kararına ait dosya ile ilgilidir.) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminat taleplerinin REDDİNE,

E. 239,50 TL harç ve 2.475 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.714,50 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 7/11/2019 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Burhan ÜSTÜN

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Selahaddin MENTEŞ